

Міністерство освіти і науки України
Департаменту науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно–педагогічна академія»
Харківської обласної ради

Презентація на тему: Політична думка стародавнього Риму

Виконала:

студентка 412-ш групи
факультету початкової освіти
Місяк Ю.В.

Харків, 2014

План

1. **Періоди Стародавнього Риму.**
2. **Давньоримські мислителі.**
3. **Цицерон – знаменитий римський державний діяч.**
4. **Політико-юридичне обґрунтування гегемонії Риму.**

1. Періоди Стародавнього Риму

Історія давньоримської політичної думки охоплює ціле тисячоліття і в своїй еволюції відображає суттєві зміни соціально-економічного і політичного життя Стародавнього Риму.

**Історію Стародавнього Риму
прийнято ділити на три періоди**

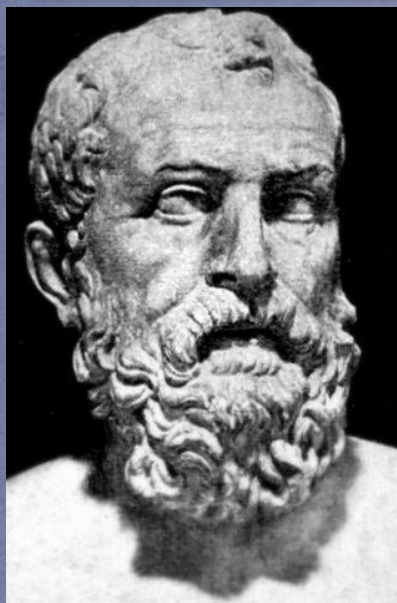

Царський
(754—510 рр. до н. е.)

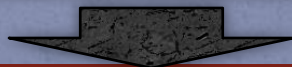
Республіканський
(509—28 рр. до н. е.)

Імператорський
(27 р. до н. е. — 476 р.
н.е.)

В умовах рабовласницького суспільства, де раби не були самостійними суб'єктами політичного життя і залишалися лише об'єктами чужої власності, боротьба за політичну владу розгорталася в середині привілейованої меншості.

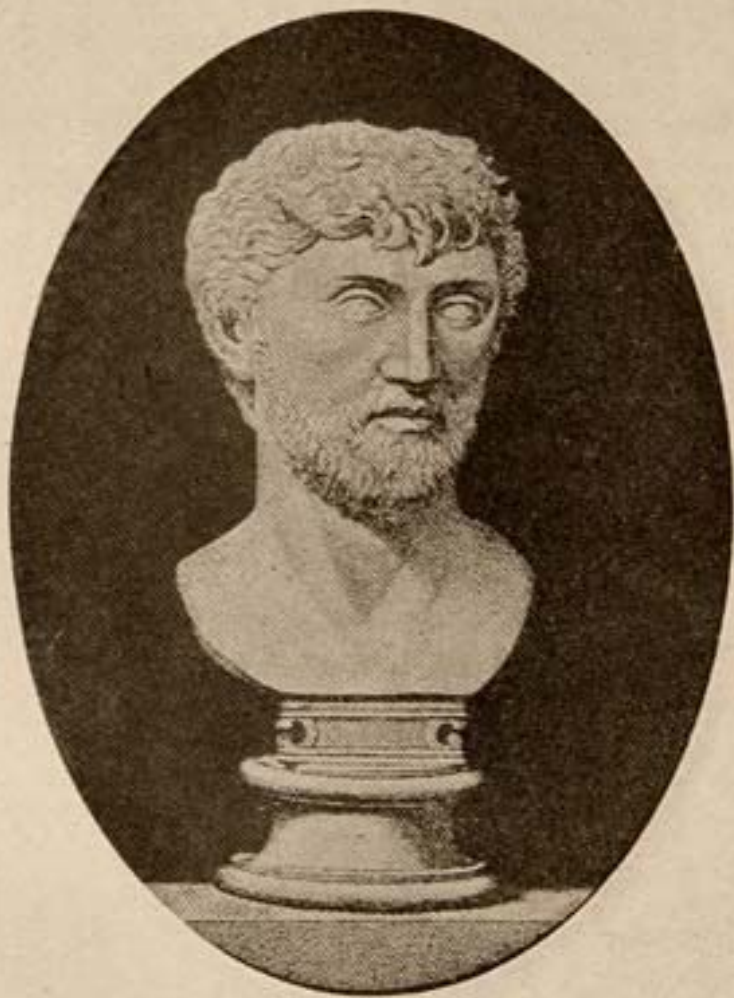
Давньоримська політична наука перебувала під впливом відповідних давньогрецьких концепцій. Коли в середині V ст. до н.е. плебеї вимагали створення письмового законодавства, Грецію відвідали римські посланці з метою ознайомитися з грецьким законодавством Солона.

У Римі були прийняті знамениті закони — XII таблиць.

2. Давньоримські мислителі

Великий вплив на давньоримських мислителів справили Сократ, Арістотель, епікурійці, стоїки, Полібій. Так, - уявлення Демокріта про прогресивний розвиток ідей від первісного суспільного становища до створення упорядкованого суспільного життя і держави, погляди Епікура про договірний характер держави і права були сприйняті і розвинуті Тітом Лукрецієм Каром (99—55 рр. до н. е.) у поемі «Про природу речей».

LUCRETIUS.

Тіт Лукрецій Кар (99 – 55 рр. до н.е.) – римський поет і філософ-матеріаліст. Ціль філософії бачив в тому, щоб показати дорогу до щастя, можливого для особистості, кинутої в кругообіг боротьби і лиха, пригноблені страхами: перед богами, смертю, потойбічним покаранням. Шлях звільнення від них – засвоєння вчення Епікура про природу речей, людину, суспільство.

Луцій Сенека (6 – 3 рр. до н.е. – 65 р. н.е.) – один із основних представників стоїцизму в Стародавньому Римі перебував під великим впливом давньогрецьких стоїків. Не відкидаючи рабства як соціально-політичного інституту, Сенека разом з тим відстоював людську гідність раба і закликав гуманно поводитися з ним як з духовно рівним суб'єктом

Найбільш цінним і безумовним, згідно за Сенекою, є велика держава.

Подібні ідеї розвивав стоїк – раб, за походженням Епіктет (50 –130 рр.). Він закликав до особистого морального удосконалення і відповідного виконання тієї ролі, яка послана кожному долею. Його теорія доповнюється різкою критикою багатства і засуджує рабство. Акцент при цьому робиться на аморальності рабства.

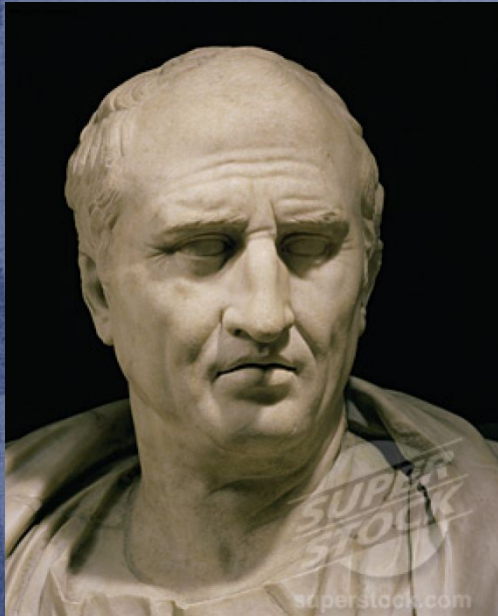
У Епіктета, навіть більше ніж у Сенеки, практична етика стає головним предметом діяльності. Фізика, в якій грецькі стоїки, а також епікурійці бачили основу етики, відіграє, на його думку, незначну роль, а те, що залишається від неї, наближене до богослов'я. В центрі філософських поглядів Епіктета — розробка моральних принципів, які б допомогли людині за будь-яких обставин, багатства, злиднів, влади або рабства, зберегти внутрішню незалежність від цих обставин і духовну свободу.

Стоїк, імператор Марк Аврелій Антоній (121—180 рр.) учив, що дух цілого вимагає спілкування, але не хаотичного, а такого, що відповідає злагодженому порядку світу. Звідси випливає повсюдне в світі «підкорення і супідкорення», а серед людей («найбільш досконалих істот») — «однодумство», досягненню чого, за Марком Аврелієм, і служить стоїцизм.

Марк сповідував принципи стоїцизму, і головне в його записах — етичне навчання, оцінка життя з філософсько-етичної сторони і поради, як до нього відноситися. У центрі його антиматеріалістичного вчення перебуває часткове володіння людиною своїм тілом, душею і духом, носієм яких є благочестива, мужня і керована розумом особистість — володарка (правда, тільки над духом), вихователь почуття обов'язку і обитель допитливої совісті.

3. Цицерон – знаменитий римський державний діяч

Марк Туллій Цицерон (106 – 43 рр. до н.е.) – знаменитий римський державний діяч, оратор і мислитель приділяв значну увагу проблемам політики і держави. Відомі його праці «Про державу», «Про закон», «Про обов'язки», численні політичні і судові публікації.

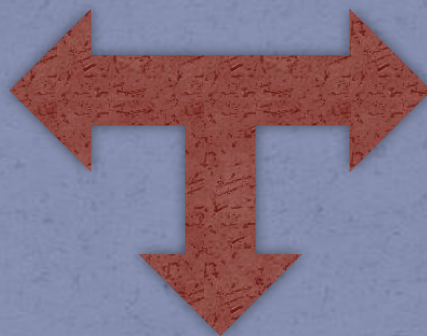
Основну причину походження держави Цицерон бачив не стільки в слабості людей (як Полібій, Епікур), скільки в їх «вродженій потребі жити разом».

Другою важливою причиною утворення держави Цицерон називає охорону власності.

Форми держави Цицерон розрізняє за числом правлячих, «характером і волею того, хто править».

три прості форми правління:

Царська
влада

Народна
влада (тобто
демократія)

Влада оптиматів
(тобто
аристократія)

Правити в державі, за Цицероном, повинні найкращі.

- Особа, що відає справами держави, повинна бути мудрою, справедливою, витриманою і красномовною. Вона повинна бути обізнаною у державознавстві та «володіти основами права, без знання яких ніхто не може бути справедливий».

Управління державою Цицерон вважав сполученням науки і мистецтва, що вимагає не тільки знань і чеснот, але й уміння практично їх застосовувати в інтересах загального блага.

**Обов'язок
ідеального
громадянина**

**слідкування таким чеснотам, як
пізнання істини,
справедливість, велич духу і
благопристойність.**

Право

**Природу права Цицерон бачить у природі
людини і виводить право з поняття закону,
що відповідає природному праву**

**Природний закон, на його думку, мірило для розрізнення
благого закону і дурного прав'я, від безправ'я, чесного від
ганебного**

**Основа
права**

Закон

Це справедливість («ми народжені для справедливості») і схильність любити людей. Справедливість вимагає не шкодити іншим і не порушувати чужу власність, їй повинні відповідати закони, встановлені в державі

«Є рішення, що відрізняє справедливе від несправедливого і виражене відповідно до найдавнішого начала всього суцього — природою, з якою узгоджуються людські закони, дурних людей караючи стратою і захищаючи й оберігаючи чесних».

У своїй політичній діяльності Цицерон у цілому залишався вірним його теоретичній концепції держави. Під час правління тріумвірів його ім'я було включено в проскрипційні списки осіб, що підлягають смерті без суду. 7 грудня 43 р. до н.е. він був обезглавлений прихильниками тріумвірату.

Творча спадщина Цицерона вплинула на всю наступну історію політичної і правової думки. Його положення про державу як правове спілкування, її форми, республіку, про громадянина як суб'єкта права і держави, про природне право і закони привернуть увагу багатьох наступних мислителів.

4. Політико-юридичне обґрунтування гегемонії Риму

Політико-юридичне обґрунтування гегемонії Риму і прав було дано римськими юристами

При переході від республіки до монархії в імператорський період вони доклали чимало зусиль для обґрунтування претензії імператора до законодавчої влади

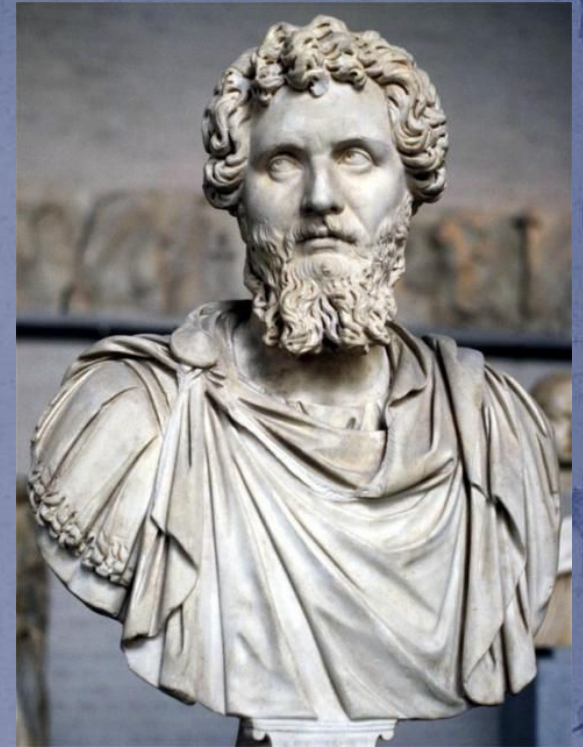
Законну силу імператорських розпоряджень відстоював юрист Гай

**Акти імператора є законом,
згідно з поглядом юриста
Ульпіана**

**Йому належать
вислови:**

**«Принцип волі від (збереження) законів», «що
бажано принципам, те має силу закону».**

Право народів, розроблене римськими юристами, містило ряд норм міжнародного правового характеру (сам термін «міжнародне право» у римлян не існував), наприклад, море визнавалося «спільним для всіх». Поняття «вороги» використовувалося юристами на означення тільки тих» кому римляни публічно оголосили війну або хто сам прилюдно оголосив війну римлянинові.

Історична зумовленість політичної думки Стародавнього Риму означає в той же час її історичну обмеженість. Разом з тим теоретичні досягнення цієї думки використовувалися в наступних концепціях, модифікуючись і набуваючи нових значень в умовах, які змінювалися.

Сучасний цивілізований світ перейняв від Стародавньої Греції феномен публічної влади, а від Стародавнього Риму — принцип розподілу влади. Особливо треба відзначити роль Цицерона, котрий стояв біля витоків тієї юридизації поняття «держави», яка в майбутньому здобула багато прихильників.

Пильний інтерес до ідей Цицерона виявляли мислителі епохи Відродження, а потім французькі просвітники, які вбачали у Цицероні свого великого предтечу.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!